

Sławomir Wójcik

Wsparcie gospodarstw rolnych po akcesji do UE oraz wykorzystanie unijnych funduszy dla rolnictwa na przykładzie powiatu ostrowieckiego

Acta Scientifica Academiae Ostroviensis nr 21, 125-160

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sławomir Wójcik

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Świętokrzyski Oddział Regionalny

WSPARCIE GOSPODARSTW ROLNYCH PO AKCESJI DO UE ORAZ WYKORZYSTANIE UNIJNYCH FUNDUSZY DLA ROLNICTWA NA PRZYKŁADZIE POWIATU OSTROWIECKIEGO

1. WSTĘP

Z dniem 1 maja 2004 r., Polska stała się jednym z członków Unii Europejskiej. Dotychczas obowiązujący system interwencji na rynkach rolnych, został zastąpiony mechanizmami stosowanymi w Unii Europejskiej.

Wprowadzony został system dopłat obszarowych, obejmujący wszystkich rolników. Wdrożono Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich, program wspierany środkami Unii Europejskiej i realizowany w latach 2004 – 2006.

Dostrzegając wiele obaw w środowiskach wiejskich dotyczących najbliższej przyszłości, należy szeroko informować o pomocy, jaką mogą uzyskać rolnicy i mieszkańcy wsi w latach 2004 – 2006.

Najważniejsze zadania związane z wykorzystaniem unijnych środków przez rolników stoją przed Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jako agencja płatnicza realizuje wsparcie gospodarstw rolnych w kilku obszarach:

- płatności bezpośrednie,
- Plan Rozwoju obszarów Wiejskich,
- Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacji i modernizacja sektora żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich”,
- kredyty o obniżonej stopie oprocentowania, poręczenia i gwarancje kredytowe,
- dotacje.

2. Formy wsparcia gospodarstw rolnych, realizowane przez biura powiatowe ARiMR.

Biura powiatowe ARiMR realizują następujące formy pomocy dla gospodarstw rolnych:

- dopłaty bezpośrednie,
- Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich.

2.1 Dopłaty bezpośrednie do gruntów rolnych.

Ogólna charakterystyka systemu płatności bezpośrednich do gruntów rolnych w Polsce.

W trakcie negocjacji dotyczących członkostwa Polski w Unii Europejskiej, została podjęta decyzja, obejmująca polskich rolników uproszczonym systemem płatności bezpośrednich, tzw. System płatności obszarowych.

System ten polega na wsparciu finansowym gospodarstw rolnych przyznawanym proporcjonalnie do powierzchni uprawy, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności rolniczej. Taki system będzie mógł funkcjonować w Polsce przez trzy lata członkostwa z możliwością przedłużenia o kolejne dwa lata (maksymalnie 5 lat).

JEDNOLITA PŁATNOŚĆ OBSZAROWA
czyli dopłata podstawowa

+

UZUPEŁNIAJĄCE PŁATNOŚCI OBSZAROWE
czyli dopłaty uzupełniające

CHMIEL

TYTOŃ

**ZIEMNIAKI
NA SKROBIĘ**

**INNYCH
ROŚLIN**

Na podstawie ustawy z 18 grudnia 2003¹ o płatnościach bezpośrednich, System płatności obszarowych składa się z dwóch elementów:

¹ Ustawa z 18 grudnia 2003 r., o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych (Dz.U. Dz 2004 r., nr 6 poz. 40)

Jednolitej Płatności Obszarowej oraz Uzupełniających Płatności Obszarowych.

Jednolita Płatność Obszarowa przysługuje do powierzchni gruntów rolnych, które utrzymywane są w dobrej kulturze rolnej.

Uzupełniające Płatności Obszarowe przysługują do powierzchni określonych roślin uprawnych. Wykaz roślin objętych płatnościami uzupełniającymi, corocznie określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia. W 2004 roku obejmowały one dwa sektory:

Sektor I - „inne rośliny” – zboża, oleiste, wysokobiałkowe, len i konopie włókniste, wyka, uprawy roślin przeznaczone na nasiona oraz łąki i pastwiska.

Sektor II – chmiel.

Na podstawie ustawy z 11 marca 2004² płatności z tytułu uprawy tytoniu i ziemniaków przeznaczonych na skrobię realizowane są przez Agencję Rynku Rolnego.

Zgodnie z Traktatem Akcesyjnym, Jednolita Płatność Obszarowa nie może przekroczyć w roku 2004 – 25%, w roku 2005 – 30%, w roku 2006 – 35% poziomu dopłat w Unii Europejskiej. Płatności Uzupełniające mogą podwyższyć Jednolitą Płatność Obszarową do maksymalnego poziomu dopłat w roku 2004 – 55%, w roku 2005 – 60%, w roku 2006 – 65% poziomu dopłat w UE.

Z budżetu Unii Europejskiej w całości finansowana jest Jednolita Płatność Obszarowa. Dla Polski w 2004 roku wysokość koperty finansowej na tą płatność wyniosła 659,95 mln EURO. Płatności Uzupełniające w I sektorze są finansowane z części środków pochodzących z Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) oraz środków budżetu krajowego. W II sektorze płatności uzupełniające są w całości finansowane ze środków budżetu krajowego. Koperta finansowa dla Uzupełniających Płatności Obszarowych w 2004 roku wynosiła dla I sektora 804,509 mln EURO dla II sektora 0,483 mln EURO.

Wysokość płatności obszarowych w danym roku ustalana jest jako iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego i zweryfikowanej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa powierzchni gruntów rolnych oraz stawek płatności na 1 ha gruntu rolnego. W 2004 roku stawka Jednolitej Płatności Obszarowej wynosiła 210,53 zł/ha,

² Ustawa z 11 marca 2004 r., o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2004 r., nr 42 poz. 386)

Uzupełniającej Płatności Obszarowej wynosiła 292,78 zł/ha, do chmielu 1.000 zł/ha, dla tytoniu 5 zł/kg a do ziemniaków przeznaczonych na skrobię 250,82 zł do tony skrobi.

Powierzchnie kwalifikujące się do płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.

Na podstawie Traktatu Akcesyjnego, do Jednolitej Płatności Obszarowej kwalifikują się te użytki rolne, które według stanu na dzień 30 czerwca 2003 r., były utrzymywane w dobrej kulturze rolnej niezależnie od tego czy była na nich prowadzona uprawa czy nie. Do tej powierzchni zgodnie z europejską klasyfikacją statystyczną EUROSTAT, zaliczono: grunty orne, trwałe użytki zielone, plantacje wieloletnie oraz ogrody przydomowe. Powierzchnia referencyjna Polski uprawniająca do dopłat bezpośrednich wynosi 14.842.836 ha. Powierzchnia objęta Jednolitą Płatnością Obszarową musi spełniać wymogi dobrej kultury rolnej przy jednoczesnym zachowaniu wymogów ochrony środowiska niezależnie od tego czy prowadzona jest na niej uprawa czy też nie. Wymagania minimalne dotyczące dobrej kultury rolnej zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z kwietnia 2004³.

Grunty rolne utrzymywane w dobrej kulturze rolnej powinny spełniać między innymi kryteria:

- a) grunt rolny powinien być zajęty pod uprawy lub ugorowany,
- b) trwałe użytki zielone powinny być koszone lub wypasane przynajmniej raz w roku,
- c) trwałe użytki zielone i ścierniska nie powinny być wypalane.

Płatności uzupełniające pozwalają na podwyższenie dochodów gospodarstw rolniczych, którym przysługuje Jednolita Płatność Obszarowa i w których uprawiane są rośliny, których produkcja wspierana jest Unii Europejskiej. Bazowa powierzchnia dla sektora I (inne rośliny) wynosi 13.010.000 ha, a powierzchnia bazowa dla sektora II (chmiel) wynosi 2.198 ha.

Rośliny do których przysługują płatności uzupełniające corocznie określa Rada Ministrów. W 2004 roku wykaz takich roślin określony

³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 7 kwietnia 2004 r., w sprawie minimalnych wymagań utrzymywania gruntów rolnych w dobrej kulturze rolnej (Dz. U. z 2004r., nr 65 poz.600)

został w Rozporządzeniu Rady Ministrów z kwietnia 2004⁴ r., który obejmuje:

- zboża,
- rośliny oleiste – rzepak, rzepik, słonecznik i soja,
- rośliny wysokobiałkowe – bób, bobik, łubin słodki i groch siewny,
- rośliny strączkowe – wyka siewna, soczewica, jadalna i ciecierzycza pospolita,
- orzechy – orzechy włoskie i leszczyna,
- len włóknisty i oleisty, konopie włókniste,
- rośliny przeznaczone na materiał siewny kategorii elitarny i kwalifikowany, wymienione w załączniku do rozporządzenia,
- rośliny przeznaczone na paszę – wybrane gatunki roślin uprawiane na gruntach ornymy łąki i pastwiska.

Beneficjenci płatności bezpośrednich

Do ubiegania się o uzyskanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych ma prawo producent rolny, który spełnia określone warunki:

1. jest posiadaczem gospodarstwa rolnego (właścicielem, dzierżawcą, użytkownikiem, najemcą, zarządcą, zastawnikiem lub w inny sposób je wykorzystuje),
2. grunty rolne utrzymywane są w dobrej kulturze rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska oraz
3. łączna powierzchnia działek rolnych, które kwalifikują się do objęcia płatnościami jest nie mniejsza niż 1 ha, przy czym za działkę rolną uważa się zwarty obszar gruntu rolnego, na którym prowadzona jest jedna uprawa, o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha, wchodzący w skład gospodarstwa rolnego.
4. beneficjent płatności bezpośrednich do gruntów rolnych musi także uzyskać wpis do ewidencji producentów (posiadać numer identyfikacyjny nadany przez Agencje Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa),
5. złożyć wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych w określonym terminie (od 15 kwietnia do 30 czerwca w 2004 roku).

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z 6 kwietnia 2004 r., w sprawie rodzajów roślin objętych płatnościami uzupełniającymi (Dz. U. z 2004 r., nr 65 poz. 596)

2.2 Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich

Dużą rolę w przeobrażeniu polskiej wsi, w pierwszych latach po akcesji odegra plan Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004 – 2006, współfinansowany z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR).

Głównym celem Planu jest wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz poprawa kondycji gospodarstw rolnych. Plan ukierunkowany jest na realizację społecznych, ekonomicznych i środowiskowych (ekologicznych) aspektów rozwoju w spójny sposób z programami strukturalnymi. Wdrażany jest na terenie całego kraju, przez Agencję restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jako akredytowaną Agencję Płatniczą.

2.2.1 Renty strukturalne

Program rent strukturalnych ma zachęcać rolników w wieku przedemerytalnym do zaprzestania prowadzenia gospodarstw i do ich przekazywania w sposób, który służy poprawie struktury agrarnej.

Z renty strukturalnej może skorzystać rolnik, który:

- 1) „ma ukończone 55 lat, lecz nie osiągnął wieku emerytalnego nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego lub zaopatrzenia emerytalnego, lub ubezpieczenia społecznego rolników;
- 2) prowadził nieprzerwanie działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym w okresie, co najmniej 10 lat poprzedzających złożenie wniosku o rentę strukturalną i w tym okresie podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez okres, co najmniej 5 lat;
- 3) w dniu złożenia wniosku o rentę strukturalną podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu;
- 4) przekazał gospodarstwo rolne o łącznej powierzchni użytków rolnych wynoszącej, co najmniej 1 ha;
- 5) zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej;
- 6) wpisany został do ewidencji producentów, stanowiącej część krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków przyznania płatności;

- 7) nie posiada zaległości z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników.”⁵

Warunek przekazania gospodarstwa rolnego uważa się za spełniony, jeżeli przekazano wszystkie użytki rolne wchodzące w skład gospodarstwa. Rolnik jednak może pozostawić sobie użytki rolne o powierzchni nie większej niż 0,5 ha wraz z siedliskiem, jeżeli prowadzi na nich działalność rolnicza służącą wyłącznie zaspokajaniu jego własnych potrzeb oraz osób pozostających nim we wspólnym gospodarstwie domowym.

Przekazanie gospodarstwa rolnego może nastąpić:

- a) przez przeniesienie własności gospodarstwa rolnego w całości na rzecz następcy albo
- b) na powiększenie jednego lub kilku gospodarstw rolnych przez odpłatne lub nieodpłatne przeniesienie własności użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego lub
- c) na powiększenie jednego lub kilku gospodarstw rolnych przez przekazanie wchodzących w skład gospodarstwa użytków rolnych w dzierżawę, na podstawie zawartej na okres, co najmniej 10 lat:
 - pisemnej umowy zgłoszonej do ewidencji gruntów budynków albo
 - umowy w formie aktu notarialnego.”⁶

Umowę przekazania gospodarstwa rolnego można zawrzeć:

- 1) osobą fizyczną:
 - młodszą niż rolnik przekazujący gospodarstwo lub
 - z następcą przekazującego.

Przejmujący musi być rolnikiem lub posiadać kwalifikacje zawodowe przydatne do prowadzenia działalności rolniczej. Nie może mieć ustalonego prawa do emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego lub zaopatrzenia emerytalnego, bądź ubezpieczenia społecznego rolników i musi zobowiązać się do prowadzenia działalności rolniczej na przejętych użytkach rolnych przez okres, co najmniej 5 lat,

⁵ § 4, Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r., w sprawie szczegółowych warunków trybu udzielania pomocy finansowej na uzyskiwanie rent strukturalnych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. nr poz.)

⁶ § 6.1 pkt 2, Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. (Dz.U. nr poz.)

- 2) z osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, gdy działalność rolnicza należy do zakresu jej działania, albo, gdy przejmowane użytki mają służyć celom ochrony przyrody w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody, w szczególności tworzeniu bądź powiększeniu parków narodowych lub rezerwatów przyrody,
- 3) z osobą fizyczną, osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, jeśli przekazane użytki zostały przeznaczone do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowa wysokość renty strukturalnej wynosi 210% najniższej emerytury i może zostać zwiększona, maksymalnie do 440% najniższej emerytury.

wysokość renty strukturalnej zwiększa się:

- 1) o 60% kwoty najniższej emerytury, jeżeli wnioskodawca pozostaje w związku małżeńskim i spełnione są następujące warunki:
 - a) przekazane gospodarstwo rolne stanowiło źródło utrzymania dla obojga małżonków,
 - b) oboje małżonkowie w dniu przekazania gospodarstwa rolnego spełniają warunki określone w § 4,
 - c) małżonek wnioskodawcy nie posiada własnych źródeł dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej i nie ma ustalonego prawa do emerytury albo renty z ubezpieczenia społecznego lub zaopatrzenia emerytalnego;
- 2) o 50% kwoty najniższej emerytury za przekazanie gospodarstwa rolnego o powierzchni, co najmniej 3ha użytków rolnych, w przypadku przeniesienia własności użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego;
- 3) po 3% kwoty najniższej emerytury za każdy przekazany na własność pełny hektar użytków rolnych przekazywanego gospodarstwa powyżej 3 ha użytków rolnych na powiększenie innego gospodarstwa rolnego i dodatkowo po 3% kwoty najniższej emerytury za każdy tak przekazany pełny hektar użytków rolnych, jeżeli przekazanie nastąpiło na rzecz rolnika będącego w wieku

poniżej 40 lat, ale nie więcej niż za 20 ha użytków rolnych powyżej 3 ha tych użytków.”⁷

Wnioski składane są przez cały rok w biurach powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwych ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające spełnienie warunków uzyskania renty strukturalnej:

- łączną powierzchnię i stan prawny posiadanego gospodarstwa rolnego oraz zmiany, jakim one podlegały w ostatnich 5-ciu latach przed złożeniem wniosku,
- okres prowadzenia działalności rolniczej w ciągu 10 lat poprzedzających złożenie wniosku,
- objęcie beneficjenta ubezpieczeniem emerytalno-rentowym oraz brak zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne rolników,
- kwalifikacje przejmującego gospodarstwo rolne.

Jeżeli przeprowadzona przez ARiMR weryfikacja wniosku, potwierdzi, że wnioskodawca spełnia wstępne warunki niezbędne do otrzymania renty strukturalnej, kierownik biura powiatowego Agencji wydaje stosowne postanowienie. Wówczas w ciągu 6 m-cy od dnia otrzymania takiego postanowienia, wnioskodawca powinien przekazać gospodarstwo rolne oraz zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej. W drodze decyzji administracyjnej kierownik biura powiatowego przyznaje rentę strukturalną w terminie 30 dni od dnia przedłożenia przez wnioskodawcę dokumentów potwierdzających przekazanie gospodarstwa i zaprzestania działalności rolniczej.

Na sfinansowanie rent strukturalnych przewidziano w PROW na lata 2004 – 2006 kwotę 640,5 mln EURO.

2.2.2 Wspieranie gospodarstw niskotowarowych.

Wsparcie dla gospodarstw o niewielkim potencjale ekonomicznym ma się przyczynić do poprawy ich dochodowości oraz umożliwić podjęcie inwestycji prowadzących do uzyskania produkcji, która można umieścić na rynku.

Płatność dla gospodarstwa niskotowarowego jest udzielana producentowi rolnemu, który:

⁷ § 12.2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r.

1. jest osobą fizyczną;
2. prowadził, przez okres, co najmniej 3 lat przed dniem złożenia wniosku, działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym produkcji materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego i reprodukcyjnego, produkcji warzywniczej, roślin ozdobnych i grzybów uprawnych, sadownictwa, hodowli i produkcji materiału zarodowego ssaków, ptaków i owadów użytkowych, produkcji zwierzęcej typu przemysłowego, fermowego oraz chowu i hodowli ryb;
3. w dniu złożenia wniosku prowadził działalność rolniczą, o której mowa w pkt 2, w gospodarstwie rolniczym;
 - a) stanowiącym przedmiot odrębnej własności producenta rolnego albo jego małżonka, albo przedmiot ich współwłasności, oraz
 - b) będącym gospodarstwem niskotowarowym o wielkości ekonomicznej, co najmniej 2 EJW (ESU) i nie więcej niż 4 EJW (ESU), w rozumieniu decyzji 85/377 EWG z dnia 7 czerwca 1985 r. ustanawiającej wspólnotową typologię gospodarstw rolnych (Dz. Urz. WE L 220 z 17.8.1985, z późn. zm.)⁸

Pomoc finansowa jest udzielana także rolnikowi, który został właścicielem gospodarstwa w drodze dziedziczenia bądź jako następca producenta rolnego, któremu przyznano rentę strukturalną. Finansowa pomoc dla gospodarstw niskotowarowych niskotowarowych w wysokości 5.878 zł/rok/gospodarstwo może być wypłacana przez 5 lat, przy czym w czwartym i piątym roku wypłata następuje tylko, jeśli rolnik zrealizował zadeklarowane cele pośrednie (częstkowe). Cele te, zawarte są w planie rozwoju gospodarstwa, stanowiący załącznik do wniosku składanego przez rolnika. Mogą nimi być między innymi:

1. przestawienie gospodarstwa rolnego na produkcję ekologiczną lub formalne wejście w okres przestawienia poprzedzający jego uzyskanie,
2. przystąpienie do grupy producentów rolnych,
3. realizacja jednego z pakietów rolno-środowiskowych,
4. ukończenie szkolenia w zakresie zwykłej dobrej praktyki rolniczej lub ekonomiki gospodarstwa,

⁸ § 3.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie gospodarstw niskotowarowych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. nr 286, poz. 2870).

5. zakup lub dzierżawa gruntów rolnych,
6. zakup zwierząt,
7. kupno lub leasing maszyn rolniczych,
8. przejście na system opodatkowania produkcji rolniczej w działach specjalnych na zasadach ogólnych,
9. przejście na system opodatkowania produkcji rolniczej w działach specjalnych na zasadach ogólnych,
10. otrzymanie pomocy finansowej w ramach działań Sektorowego Programu Operacyjnego „restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”,
11. otrzymanie finansowej pomocy publicznej na cele określone w założeniach planu rozwoju gospodarstwa,
12. osiągnięcie w okresie pobierania wsparcia, udokumentowanej rocznej wartości sprzedaży produktów rolnych z gospodarstwa w wysokości, co najmniej 20 tys. Zł,
13. zaawansowanie inwestycji zaplanowanej w planie rozwoju gospodarstw niskotowarowych.

Przyznanie wsparcia dla gospodarstwa niskotowarowego odbywa się na podstawie złożonego w biurze powiatowym ARiMR. Do wniosku trzeba dołączyć plan rozwoju gospodarstwa niskotowarowego zawierający m.in. informacje o strukturze gospodarstwa, jego wielkości ekonomicznej, planowanych inwestycjach oraz celach pośrednich, które zamierz zrealizować właściciel.

Na wspieranie gospodarstw niskotowarowych przewidziano na lata 2004 - 2006 w PROW kwotę 376,3 tys. EURO.

2.2.3 Wspieranie działalności rolniczej na obszarach niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

Tego rodzaju pomoc finansowa ma zapewnić ciągłość użytkowania ziemi w celach rolniczych tym samym utrzymać żywotność obszarów wiejskich, zachować ich walory krajobrazowe oraz promować rolnictwo przyjazne dla środowiska.

Pomoc finansowa dla rolników, którzy gospodarują na terenach o niekorzystnych warunkach ma rekompensować trudności związane z prowadzeniem gospodarstw w stosunku do gospodarowania na innych terenach, gdzie warunki dla rolnictwa są korzystniejsze. Pomoc ta ma także przeciwdziałać wyludnianiu się obszarów wiejskich i zatarciu ich rolniczego charakteru.

Wśród obszarów niekorzystnych warunkach gospodarowania wyróżniamy:

- **obszary nizinne** – z występującymi ograniczeniami produktywności rolnictwa związanymi z niską jakością gleb, niekorzystnymi warunkami klimatycznymi i wodnymi, niesprzyjającą rzeźbą terenu oraz niskim wskaźnikiem demograficznym i znacznym udziałem ludności związanej z rolnictwem,
- **obszary ze specyficznymi utrudnieniami** – to tereny podgórskie o dużym znaczeniu dla rozwoju turystyki, w których występują złożone problemy strukturalne,
- **obszary górskie, – na których** produkcja rolna jest utrudniona ze względu na niekorzystne warunki klimatyczne i ukształtowanie terenu.

Wysokość stawek dopłat do 1 ha wynosi odpowiednio:

1. Strefa nizinna I – 179 zł/ha,
2. Strefa nizinna II – 264 zł/ha,
3. Obszary ze specyficznymi utrudnieniami – 264 zł/ha,
4. Obszary górskie – 320 zł/ha.

Płatność z tytułu gospodarowania na terenach ONW naliczana jest w odniesieniu do działek rolnych. Przy czym płatność nalicza się:

- 100 % stawki podstawowej za powierzchnię łączną działek rolnych wynoszącą od 1 do 50 ha,
- 50 % stawki podstawowej za powierzchnię łączną działek rolnych wynoszącą od 50,01 ha do 100 ha,
- 25 % stawki podstawowej za powierzchnię łączną działek rolnych wynoszącą od 100,01 ha do 300 ha,

Natomiast do powierzchni łącznej działek rolnych wynoszącej powyżej 300 ha płatność ONW nie przysługuje.

Do uzyskania płatności z tytułu wsparcia działalności rolniczej na obszarach ONW, należy spełnić następujące warunki:

1. gospodarstwo musi być w całości lub w części położone na ONW, płatność dotyczy tylko tych działek rolnych, które zlokalizowane są w granicach ONW.
2. powierzchnia użytków rolnych należących do gospodarstw zlokalizowanych na obszarze ONW i wykorzystywanych do produkcji rolniczej musi wynosić co najmniej 1 ha,
3. wnioskodawca musi zobowiązać się do przestrzegania zasad zwykłej dobrej praktyki rolniczej w całym gospodarstwie oraz do

prowadzenia działalności rolniczej na powierzchni zgłoszonej do płatności ONW przez 5 lat, a także przestrzegania zakazów odnośnie do stosowania substancji o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta-agonistycznym w żywieniu zwierząt.

Płatnością objęte są działki rolne sklasyfikowane jako grunty orne, sady, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Na wsparcie działalności rolniczej na obszarach ONW przewidziano w PROW na lata 2004 – 2006 jest to kwota 976,8 mln EURO.

2.2.4. Wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt.

Wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych i dobrostanu zwierząt to promocja systemów produkcji rolniczej, prowadzonej zgodnie z wymogami ochrony środowiska, ochrony i kształtowania krajobrazu, ochrony zagrożonych wyginięciem gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk, a także ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich poprawa stanu świadomości ekologicznej wśród społeczności wiejskiej.

Przewidziano realizację 7 pakietów rolno-środowiskowych:

1. **Rolnictwo zrównoważone** – polega na ograniczeniu nawożenia, zbilansowaniu gospodarki nawozami i przestrzeganiu odpowiedniego następstwa roślin.
2. **Rolnictwo ekologiczne** – polega na stosowaniu metod rolnictwa ekologicznego rozumieniu rozporządzenia Rady (EWG) 2092/91 oraz rozporządzeniu Rady (WE) 1804/99.
3. **Utrzymanie łąk ekstensywnych** – wiąże się z przywróceniem lub kontynuacją wykaszania traw w określonych terminach na łąkach o wysokich walorach przyrodniczych, zagrożonych degradacją.
4. **Utrzymanie pastwisk ekstensywnych** – zakłada przywrócenie lub zachowanie ekstensywnego wypasu zwierząt na półnaturalnych pastwiskach sposób gwarantujący utrzymanie walorów przyrodniczych i miejsc występowania gatunków zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem.
5. **Ochrona gleb i wód** – polega na stosowaniu międzyplonów w celu zwiększenia udziału gleb z okrywą roślinną w okresie jesienno – zimowym.

6. **Tworzenie stref buforowych** – to zakładanie 2 lub 5 metrowych pasów darni na granicy gruntów rolnych z wodami powierzchniowymi lub terenami intensywnie użytkowanymi rolniczo, w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania rolnictwa na środowisko i ochrony siedlisk wrażliwych.
7. **Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich** – polega na utrzymywaniu hodowli ras bydła, koni i owiec zagrożonych wyginięciem.

W całym kraju będą realizowane następujące pakiety:

- rolnictwo ekologiczne,
- zachowanie lokalnych ras zwierząt,
- ochrona gleb i wód,
- strefy buforowe.

Pozostałe pakiety, realizowane będą w strefach priorytetowych.

W Polsce wyznaczono 69 takich stref, które obejmują 9 950 tys. ha, czyli 32 % powierzchni kraju.

Beneficjentem programu rolno-środowiskowego może być producent rolny gospodarujący na powierzchni, co najmniej 1 ha użytków rolnych, jeżeli:

- co najmniej w czasie trwania zobowiązania, jest właścicielem lub dzierżawcą gruntu spełniającego kryteria zasięgu geograficznego pakietów rolno-środowiskowych,
- posiada 5 letni plan działalności rolno-środowiskowej sporządzony przy udziale doradcy rolno-środowiskowego,
- zobowiąże się do stosowania zwykłej dobrej praktyki rolniczej (w całym gospodarstwie) oraz obowiązków wynikających z programu rolno-środowiskowego przez okres 5 lat,
- podejmie się prowadzenia zapisów potrzebnych dla celów kontroli i monitoringu,
- posiada wymagana dokumentację niezbędną do kontroli realizacji planu rolno-środowiskowego.

Płatność można uzyskać za wdrożenie od jednego do trzech pakietów, przysługuje ona do działek rolnych użytkowanych jako grunty orne lub trwałe użytki zielone, natomiast w przypadku pakietu „rolnictwo ekologiczne” także jako sady.

Pomoc realizowana jest w formie corocznych płatności. Wysokość płatności do hektara zależy od realizowanego pakietu i waha się od 160 zł/ha (rolnictwo zrównoważone) do 1800 zł/ha (uprawy

sadownicze i jagodowe w okresie przestawiania w rolnictwie ekologicznym.

Wnioski o przyznanie płatności z tytułu realizacji przedsięwzięć rolno-środowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt, jeśli składa się po raz pierwszy można składać przez cały rok. W drugim i w kolejnych latach realizacji pakietów rolno-środowiskowych wnioski składa się od 1 marca do 30 kwietnia.

Na wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych i dobrostanu zwierząt przewidziano w PROW na lata 2004 – 2006 kwotę 348,9 mln EURO.

2.2.5. Zalesianie gruntów rolnych.

Pomoc z tytułu zalesiania gruntów rolnych ma na celu między innymi powiększanie obszarów leśnych poprzez zalesianie użytków rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa, utrzymanie i wzmocnienie ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych, ekologicznych także zwiększenie udziału lasów w globalnym bilansie węgla.

Płatność na zalesienie udzielana jest producentowi rolnemu będącemu osobą fizyczną albo spółdzielnią produkcji rolnej, który spełnia łącznie następujące warunki:

- został wpisany do ewidencji producentów, stanowiącej część krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków przyznanie płatności,
- zobowiązał się do:
 - zalesienia działek rolnych, na których do dnia złożenia wniosku była prowadzona działalność rolnicza,
 - pielęgnacji założonej uprawy leśnej, przez 5 lat od dnia wykonania zalesienia,
 - zgodnie z planem zalesienia, w rozumieniu przepisów o lasach.

Płatność na zalesienie udzielana jest producentowi do działek rolnych:

1. Użytkowanych jako grunty orne, trwałe użytki zielone albo sady, które zostały przeznaczone do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
2. Stanowiących własność producenta.

3. O powierzchni, co najmniej 0,3 ha i szerokości nie mniejszej niż 20 m

-, przy czym powierzchnia każdej działki rolnej powinna odpowiadać powierzchni działki ewidencyjnej lub działek ewidencyjnych, na których jest położona dana działka rolna.

Możliwe jest także tzw. Zalesienie grupowe, czyli dokonanie, przez co najmniej 3 producentów rolnych, których działki sąsiadują ze sobą a ich łączna powierzchnia jest nie mniejsza niż 3 ha.

Producent rolny z tytułu zalesienia może otrzymać następujące płatności:

- **Wsparcie na zalesienie** – stanowiące jednorazową, zryczałtowaną płatność za poniesione koszty zalesienia i ewentualnego ogrodzenia uprawy leśnej, w przeliczeniu na hektar zalesionych gruntów, wypłacaną w pierwszym roku po wykonaniu zalesienia. Wysokość wsparcia zależna jest od proporcji gatunków iglastych i liściastych strukturze drzewostanu, zabezpieczenia przed zwierzyną (grodenie siatką 2-metrową), konfiguracji terenu.
- **Premię pielęgnacyjną** – stanowiącą zryczałtowaną płatność za poniesione koszty prac pielęgnacyjnych, pielęgnacyjnych przeliczeniu na hektar zalesionych gruntów, wypłacaną corocznie przez okres 5 lat począwszy od dnia wykonania zalesienia. Wysokość premii wynosi od 420 zł/ha do 750 zł/ha (bez zastosowania repelentów) lub od 700 zł/ha do 1100 zł/ha (z zastosowaniem repelentów),
- **Premię zalesieniową** – stanowiącą zryczałtowaną płatność za utracone dochody z tytułu przekształcenia gruntów rolnych na grunty leśne, w przeliczeniu na hektar zalesionych gruntów, wypłacaną corocznie przez okres 20 lat począwszy od roku, w którym wykonano zalesienie. W zależności od udziału dochodu z rolnictwa w całkowitych dochodach beneficjenta uzależniona jest wysokość premii zalesieniowej.

Producent rolny, którego dochody z rolnictwa w całkowitych dochodach wynoszą, co najmniej 20 % będzie otrzymywał 1.400 zł/ha/rok, zaś producent rolny uzyskujący mniej niż 20 % dochodu z rolnictwa będzie otrzymywał 360 zł/ha/rok.

Na sfinansowanie tego działania przewidziano w PROW na lata 2004 – 2006 kwotę 101,8 mln EURO.

2.2.6. Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej.

Wsparcie to na celu dostosowanie gospodarstw do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej dotyczących higieny, ochrony środowiska i poprawy dobrostanu zwierząt.

Program ten skierowany jest do rolników, którzy chcą:

1. Wyposażyć gospodarstwo w urządzenia do składania nawozów naturalnych.
2. Dostosować gospodarstwo produkujące mleko do standardów zdrowia publicznego.
3. Zmodernizować fermę specjalizującą się w produkcji jaj konsumpcyjnych (fermy kurze).
4. Budowę, przebudowę i modernizację płyt gnojowych wraz z wyposażeniem oraz zbiorników na gnojowicę i gnojówkę wraz z wyposażeniem.
5. Pokrycie podłóg i ścian w pomieszczeniach, w których przechowywane jest mleko surowe tak, aby powierzchnie te były gładkie i łatwo zmywalne.
6. Nowoczesne systemy udojowe (dojarki).
7. Schładzalniki do mleka (otwarte i zamknięte).
8. Umywalki z podgrzewaniem wody.
9. Ujęcie wody,
10. Zakup klatek dla kur nieśnych wraz z wyposażeniem.

Pomoc finansowa będzie wypłacana w formie zryczałtowanej premii. Podstawa do jej obliczenia będą koszty standardowe określone osobno dla każdego przedsięwzięcia. Czas udzielania pomocy ustala się indywidualnie w zależności od standardu, do którego gospodarstwo ma się dostosować, jednak nie może wynosić więcej niż 2 lata.

Pomoc finansowa może obejmować dostosowanie się gospodarstwa do jednego lub więcej standardów, ale jej wysokość nie może przekroczyć rocznie 25 000 EURO na gospodarstwo.

Na dostosowanie gospodarstw do standardów Unii Europejskiej przewidziano w PROW na lata 2004 – 2006 kwotę 243,4 mln EURO.

2.2.7. Wspieranie grup producentów rolnych.

Działanie to ma pomóc grupom producentów osiągnąć unijne standardy produkcji oraz wypracować system wspólnej sprzedaży produktów. System ten obejmuje: przygotowanie towaru do sprzedaży (w tym sortowanie, konfekcjonowanie, oznaczanie, transport do odbiorcy) oraz jego zbycie a także wypracowanie zasad informowania o produkcji.

Pomocą finansową objęte mogą być grupy:

1. Wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę właściwego dla siedziby grupy.
2. Utworzone między 1 maja 2004 r., a 31 grudnia 2006 r., na mocy ustawy o grupach producentów rolnych i ich związkach, które działają w poniższych sektorach:
 - konie żywe, mięso końskie;
 - żywiec wołowy, mięso wołowe;
 - trzoda chlewna żywa, mięso wieprzowe;
 - owce i kozy żywe, mięso baranie i kozie;
 - drób żywy, mięso i jadalne podroby drobiowe;
 - króliki żywe, mięso i jadalne podroby królicze;
 - nutrie żywe, mięso jadalne i podroby nutriowe, skóry surowe,
 - szynszyle żywe, skóry surowe;
 - lisy pospolite i polarne, norki, tchórze, jenoty żywe, skóry surowe;
 - jaja ptasie;
 - mleko krowie, owcze lub kozie;
 - miód naturalny i inne produkty pszczelarskie;
 - kwiaty świeże – cięte i doniczkowe;
 - ziemniaki;
 - ziarno zbóż;
 - nasiona roślin oleistych;
 - ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych;
 - rośliny przeznaczone do produkcji zielarskiej i farmaceutycznej;
 - ozdobne rośliny ogrodnicze, szkółkarstwo roślin – sadowniczych i ozdobnych;
 - buraki cukrowe;

- len i konopie uprawiane na włókno;
- szyszki chmielowe;
- liście tytoniu suszone;
- materiał siewny i sadzeniaki;
- produkty roślinne do wykorzystania technicznego lub pozyskiwania energii;
- produkty rolnictwa ekologicznego;
- produkty regionalne.

Grupa producentka, ubiegająca się o ten rodzaj wsparcia musi udokumentować, że ponad połowę przychodów uzyskała ze sprzedaży tych produktów, ze względu, na które została utworzona i, że zostały one wytworzone w gospodarstwach należących do członków tej grupy.

Pomoc finansową grupa może uzyskiwać przez okres pierwszych pięciu lat swojego istnienia. Wysokość pomocy naliczana jest na podstawie rocznej wartości netto sprzedaży produkcji, która została wytworzona w gospodarstwach członków grupy. Wysokość tej pomocy w kolejnych pięciu latach ustalana jest jako procent produkcji sprzedanej danej grupie i wynosi w kolejnych latach dla grup, których wartość produkcji sprzedanej:

- nie przekracza 1.000.000 EURO odpowiednio w kolejnych latach: 5 %; 5%; 4 %; 33 %; i 2 % wartości sprzedanej produkcji,
- jest wyższa niż 1.000.000 EURO odpowiednio w kolejnych latach: 2,5 %; 2,5 %; 2 %; 1,5 % i 1,5 % wartości sprzedanej produkcji.

Maksymalna wysokość pomocy finansowej nie może przekroczyć w pierwszym i drugim roku – 100 000 EURO, w trzecim roku – 80 000 EURO, w czwartym roku – 60 000 EURO a w piątym roku - 50 000 EURO.

Na wsparcie grup producentów rolnych przewidziano w PROW na lata 2004 -2006 kwotę 25,4 mln EURO.

3. Ogólna charakterystyka powiatu ostrowieckiego.

Powiat ostrowiecki leży na terenie woj. świętokrzyskiego. Od północy graniczy z powiatem starachowickim na zachodzie z kieleckim i na południowym wschodzie z opatowskim.

Powierzchnia powiatu ostrowieckiego wynosi 616 km². Na terenie Powiatu ostrowieckiego zamieszkuje ok. 122 465 osób.

Tab. 1. Ludność powiatu ostrowieckiego wg gmin.

Lp.	Gmina	Liczba ludności
1.	Ostrowiec Św.	78 957
2.	Bałtów	4 022
3.	Bodzechów	13 498
4.	Ćmielów	8 360
5.	Kunów	10 298
6.	Wasniów	7 330

Na obszarach wiejskich mieszka ok. 35% ogółu mieszkańców Powiatu. Główne kierunki produkcji rolnej to: produkcja zbóż, roślin okopowych oraz hodowla trzody i chów bydła. Jako kierunek uzupełniający prowadzona jest produkcja ogrodnicza. Na terenie Powiatu ostrowieckiego jest 6860 gospodarstw rolnych, a w 2438 gospodarstwach utrzymywane jest bydło.

Tab. 2. Powierzchnia i stan zagospodarowania powiatu ostrowieckiego.

Gmina	Pow. Ogółem [ha]	Procentowy udział w powierzchni ogółem					
		Grunt y orne	Sady	Trwale użytki zielone	Razem użytki rolne	Lasy	Pozostałe grunty
Bałtów	10 492	48,6	1,0	4,4	54,0	40,8	5,2
Bodzechów	12 228	54,7	2,1	6,3	63,1	28,1	8,8
Ćmielów	11 770	50,6	0,9	11,5	63,0	30,7	6,3
Kunów	11 373	44,0	0,9	4,9	49,8	42,9	7,3
Ostrowiec	4 641	28,1	2,4	9,2	39,7	10,4	49,9
Wasniów	11 129	73,3	2,4	4,8	80,5	14,9	4,6
Razem powiat	61 633	51,9	1,6	6,7	60,2	30,1	9,7

W ostatnim czasie na terenie Powiatu ostrowieckiego się gospodarstwa agroturystyczne oraz produkujące metodami ekologicznymi.

Tab. 3. Struktura obszarowa gospodarstw*

Gmina	Liczba gospodarstw w grupie [ha]				
	1 - 2	2,1 - 5	5,1 - 10	10,1 - 30	pow. 30
Bałtów	100	301	346	78	15
Bodzechów	541	484	344	80	30
Waśniów	130	734	521	129	15
Kunów	352	415	127	24	5
Ćmielów	250	290	590	122	48
Ostrowiec Św.	460	252	62	15	-
Razem powiat	1833	2476	1990	448	113

* struktura uwzględnia grunty dzicrzawione

Produkcja rolnicza

Warunki klimatyczno-glebowe powiatu ostrowieckiego sprzyjają rozwojowi rolnictwa. W gminach: Waśniów, Bodzechów i Ćmielów rolnicy dysponują glebami dobrymi i bardzo dobrymi, natomiast na obszarze północno-zachodnim tzn. w gminach: Bałtów, Kunów, części gminy Bodzechów i Ćmielów gleby są nieco słabsze.

Ponad 7 tys. hektarów to gleby I i II klasy, co stanowi 20%, gleby III klasy stanowią ok. 36 % i klasy IV to 20,2%.

Gleby bardzo dobre, dobre i średnie stanowią łącznie prawie 77% powierzchni gruntów całego powiatu. Wśród tych gleb dominują gleby utworzone z lessów, które charakteryzują się dobrymi właściwościami fizycznymi i mają dużą wartość.

Tab. 4. Jakość gleb powiatu ostrowieckiego.

Gmina	Klasy gleb (pow. w ha)									Wskaźnik bonitacji
	I	II	III a	III b	IV a	IV b	V	VI	VI z	
Bałtów	0	38	597	646	1511	961	1098	741	76	0,81
Bodzechów	65	1383	2424	523	1142	442	996	553	174	1,03
Ćmielów	314	1508	1979	286	938	487	961	815	109	1,17
Kunów	48	465	1570	388	752	412	958	701	296	0,94
Ostrowiec	0	259	267	59	82	35	465	499	131	0,69
Waśniów	360	2934	4043	832	647	76	7	7	4	1,43
Razem powiat	787	6623	10880	2734	5072	2413	4485	3316	791	1,1

Spośród upraw dominują zboża, głównie pszenica. Powszechnie uprawiane są również: jęczmień, buraki cukrowe, ziemniaki i gryka. Na terenie Powiatu znaczną powierzchnię zajmują też sady i jagodniki oraz uprawy warzywnicze.

W ostatnich latach w strukturze zasiewów zachodzą istotne zmiany – dominują zboża, głównie pszenica. Uprawia się jej około 5340 ha i osiąga średni plon około 28 q/ha. Gminy o lepszych glebach osiągają średnie plony w granicach 42 q/ha i więcej, a u poszczególnych rolników 50 i 60 q/ha.

Jęczmień zajmuje 5300 ha i uzyskuje się średni plon około 31 q/ha w gospodarstwach o dobrej kulturze gleb rolnicy uzyskują plon 50-60 q/ha.

W ostatnim czasie przyjęła się uprawa jęczmienia browarnego.

Następną rośliną jest ziemniak, którego powierzchnia uprawy wynosi 2108 ha i uzyskuje się średni plon około 180 q/ha. W ostatnim czasie uprawa ziemniaka maleje. Związane jest to z trudnym zbytem i zmianą technologii w sposobie tuczu trzody chlewnej.

Na dzień dzisiejszy na terenie powiatu ostrowieckiego uprawia się 2105 ha buraka cukrowego i ok. 650 ha gryki. Są to dwie rośliny uprawiane na różnych typach gleb i przynoszące rolnikom stały i możliwy do przewidzenia dochód. Średnie plony buraka cukrowego wynoszą 381 q/ha, a gryki 16 q/ha. Rolnicy uprawiający te rośliny bardzo dobrze opanowali technologie ich uprawy oraz dysponują specjalistycznym sprzętem. W strukturze zasiewów zboża zajmują ok. 60-65%.

Tab. 5. Powierzchnia zasiewów zbóż.

Gmina	Rodzaj uprawy (pow. w ha)					
	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe
Baltów	260	570	350	530	248	520
Bodzechów	1150	299	1330	217	168	494
Ćmielów	1100	180	1100	167	185	180
Kunów	520	280	440	135	180	180
Ostrowiec Św.	260	110	280	72	10	40
Waśniów	2050	100	1800	250	130	820
Razem powiat	5340	1539	5300	1371	921	2234

W wielu gospodarstwach, gdzie istnieją zasoby siły roboczej rozwijana jest produkcja ogrodnicza, jako alternatywne źródło dochodu przy malejącej opłacalności produkcji rolniczej.

Tab. 6. Powierzchnia pozostałych upraw rolniczych.

Gmina	Rodzaj uprawy (pow. w ha)				
	Strączkowe gruboziarniste	Rzepak	Buraki cukrowe	Ziemniaki	Okopowe pastewne
Bałtów	2	21	20	500	10
Bodzechów	50	64	473	393	45
Ćmielów	80	242	495	214	6
Kunów	-	-	75	225	15
Ostrowiec Św.	10	-	60	177	30
Waśniów	30	32	982	599	30
Razem powiat	172	359	2105	2108	136

Na terenie powiatu sady i jagodniki zajmują pow. ok. 980 ha, natomiast uprawy warzywnicze ok. 460 ha. Sprzyjający klimat, jakość gleb oraz zasoby siły roboczej pozwalają na rozwój tej gałęzi produkcji.

Hodowla zwierząt

W produkcji zwierzęcej dominuje chów bydła i trzody chlewnej. Obserwuje się regres w hodowli zwierząt ze względu na stale pogarszające się relacje pomiędzy kosztami produkcji a ceną zbytu.

Poczynając od pierwszych lat dziewięćdziesiątych, obserwuje się spadek pogłowia i postępującą ekstensyfikację rolnictwa.

Obsada zwierząt wyrażona w sztukach dużych w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych już w roku 2002 r. spadła do 65% stanu porównawczego z 1983 roku. Szczególny spadek pogłowia, większy niż średnio w kraju, nastąpił w pogłowiu owiec i bydła.

Tab. 6. Pogłowie zwierząt gospodarskich*.

Gmina	Grupa zwierząt (liczba szt.)				
	Bydło	Trzoda	Owce	Konie	Kozy
Bałtów	1 212	2 780	2	294	123
Bodzechów	1 987	2 815	6	96	124
Ćmielów	1 209	1 992	195	31	92
Kunów	724	1 227	69	190	126
Ostrowiec Św.	206	267	6	39	95
Waśniów	4 435	8 403	142	380	102
Razem powiat	9 773	17 484	420	1 030	662

* Powyższe dane należy traktować wyłącznie orientacyjnie, ze względu na znaczną zmienność ilościową w poszczególnych grupach.

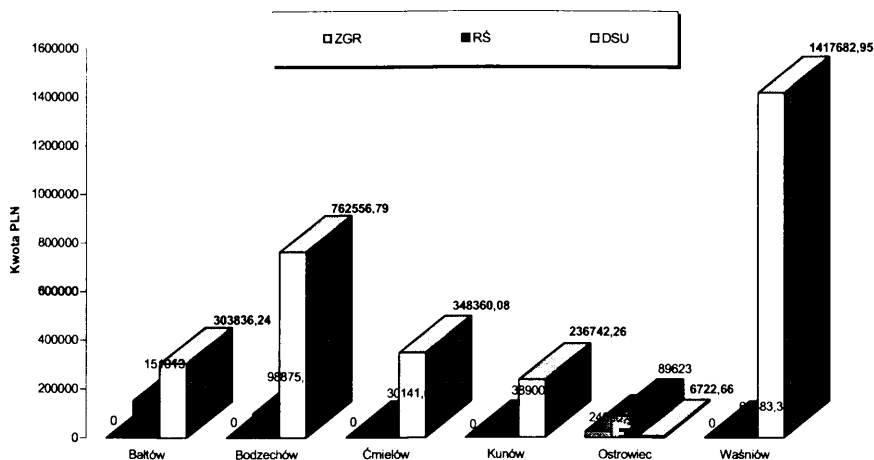
Tab.7. Obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania w powiecie ostrowieckim.

Lp.	Strefa ONW	Gmina	Obręb	Kwota płatności zł/ha
1.	Nizinna I	Bałtów	Cała gmina	179
		Ćmielów	Boria, Ruda Kościelna, Stoki Małe, Stoki Stare	
		Kunów	Rudka	
2.	Nizinna II	Ćmielów	Czarna Gлина, Podgórze, Stoki Duże, Wiktoryn	264
		Bodzechów	Nowa Dębowa Wola, Stara Dębowa Wola, Przyborów, Sarnówek Duży, Sarnówek Mały, Sudół, Wólka Bodzechowska	
		Kunów	Boksycka, Janik, Kolonia Inwalidzka, Kolonia Piaski, Kurzacze, Miłkowska Karczma, Wymysłów.	

4. Wykorzystanie unijnych funduszy dla rolnictwa w powiecie ostrowieckim.

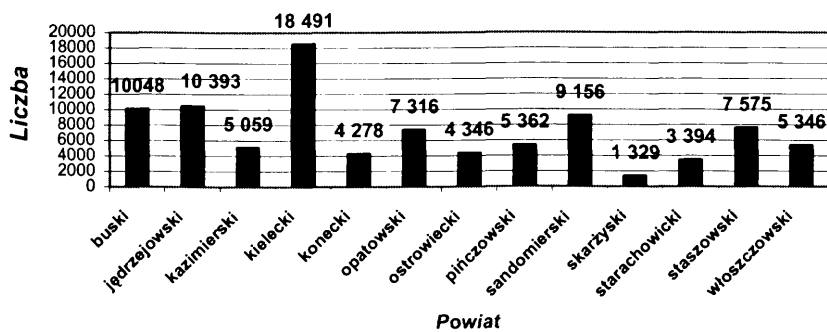
ILOŚĆ ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW W ROZBICIU NA POSZCZEGÓLNE DZIAŁANIA - POWIAT OSTROWIECKI (Stan na dzień 18.04.2005)		
DZIAŁANIE	LICZBA	SZACUNKOWA KWOTA PLN (w skali roku)
Renty Strukturalne	69	1 194 988,80
Gospodarstwa niskotowarowe	654	3 243 840,00
Programy Rolnośrodowiskowe	71	471 913,90
Zalesianie gruntów rolnych	1	24 090,40 (w pierwszym roku)
Dostosowanie do standardów UE	106	3 075 900,98
RAZEM		8 010 734,08

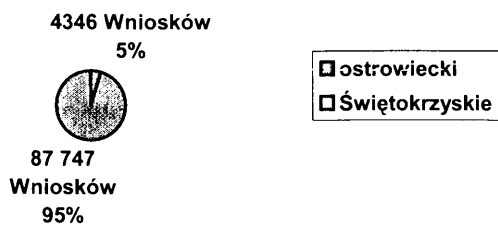
ILOŚĆ ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW W ROZBICIU NA POSZCZEGÓLNE GMINY POWIATU OSTROWIECKIEGO (Stan na dzień 01.04.2005)							
GMINA	Działanie						RAZEM
	Zalesianie Gruntów Rolnych		Wspieranie Przedsięwzięć Rolnośrodowiskowych i Poprawy Dobrostanu Zwierząt		Dostosowanie gospodarstw do standardów UE		
	Liczba wnios- ków	Kwota (PLN)	Liczba wniosków	Kwota (PLN)	Liczba wnios- ków	Kwota (PLN)	
Bałtów	0	0	22	151 013,90	9	303 836,24	454 850,14
Bodzechów	0	0	18	98 875,10	18	762 556,79	861 431,89
Ćmielów	0	0	2	30 141,60	12	348 360,08	378 501,68
Kunów	0	0	9	38 900,00	10	236 742,26	275 642,26
Ostrowiec	1	24 090,40	8	89 623,00	1	6 722,66	96 345,66
Waśniów	0	0	12	63383,30	56	1 417 682,95	1 481 066,25

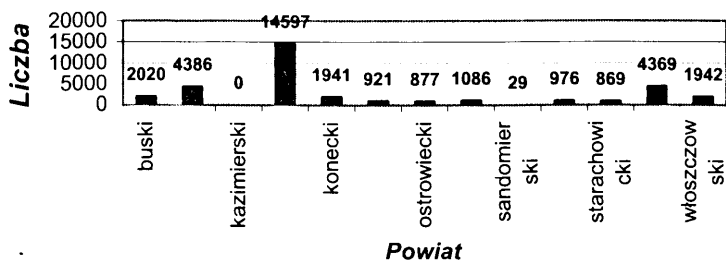
KWOTA PRYZNANEJ POMOCY Z TYTUŁU PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNICH DO GRUNTÓW ROLNYCH ORAZ GOSPODARWOANIA NA TERENACH ONW KAMPANIA 2004			
Nazwa płatności	Kwota	Rodzaj płatności	Kwota
Płatności bezpośrednie do gruntów rolnych	10 864 732,66	JPO	5 156 020,74
		UPO	5 708 711,92
Wspieranie Działalności Rolniczej na Obszarach o Niekorzystnych Warunkach Gospodarowania	906 622,11	Strefa nizinna I	655 597,40
		Strefa nizinna II	247 521,43
		Obszar ze specyficznymi utrudnieniami	3 503,28
Razem			11 771 354,77

Liczba złożonych wniosków dotyczących płatności bezpośrednich z
podziałem na poszczególne powiaty województwa świętokrzyskiego
(Dane za okres 15.04.2004 - 26.07.2004)

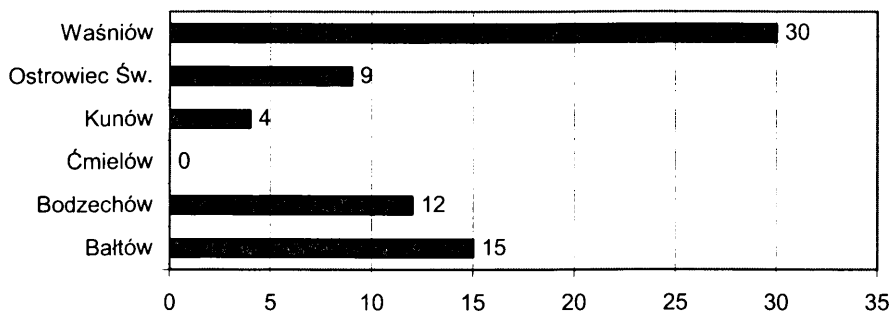

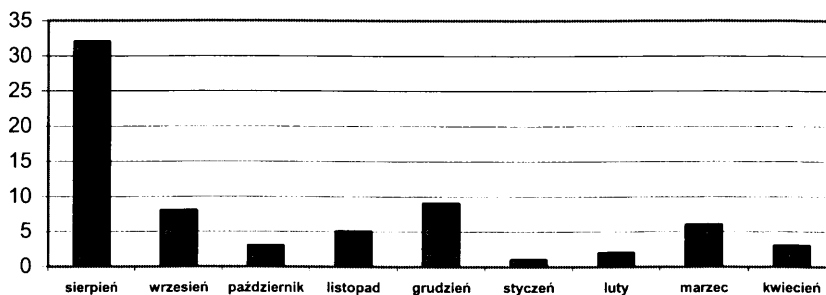
Liczba złożonych wniosków dotyczących płatności ONW
(Dane za okres 15.04.2004- 26.07.2004)

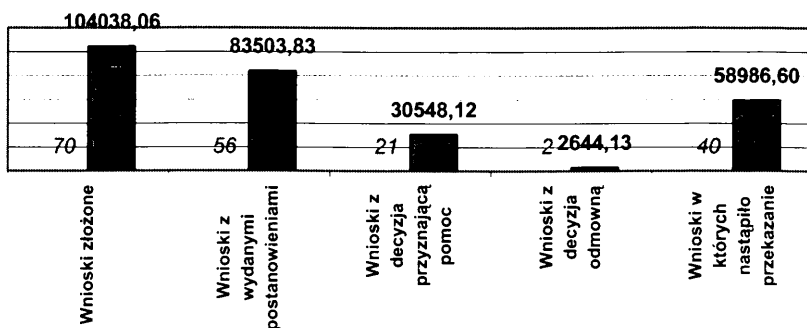
Ilość wniosków RS w podziale na poszczególne gminy powiatu ostrowieckiego

Ilość złożonych wniosków RS z podziałem na miesiące

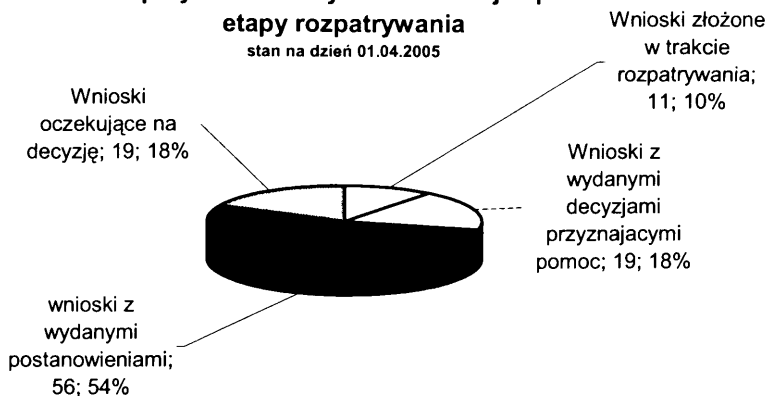

Wnioski RS w poszczególnych etapach rozpatrywania z uwzględnieniem miesięcznych kwot płatności

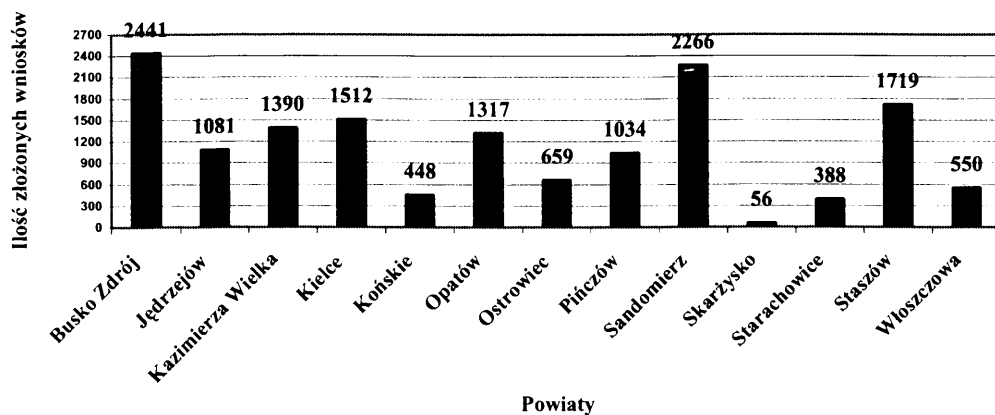

Wnioski o przyznanie renty strukturalnej w podziale na etapy rozpatrywania

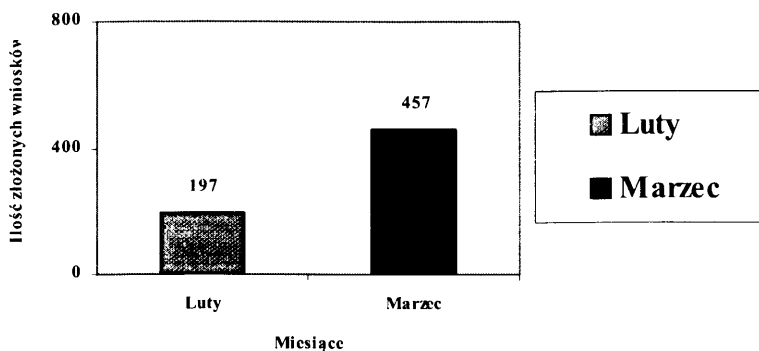
stan na dzień 01.04.2005

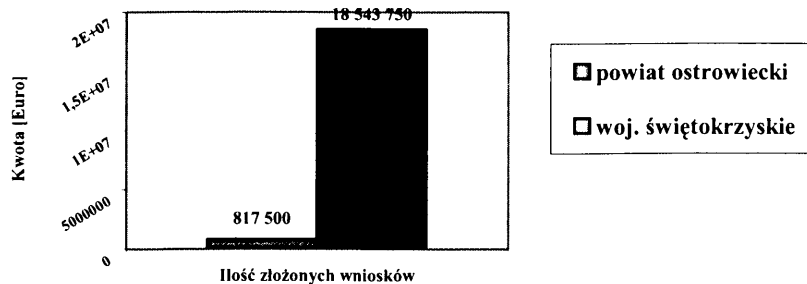
Ilość wniosków złożonych w woj. świętokrzyskim

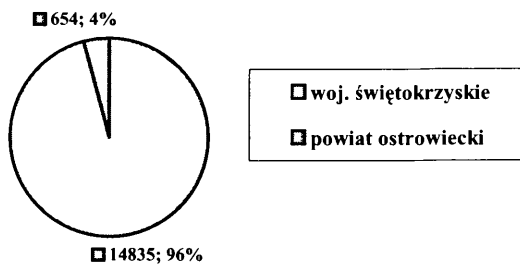

Ilość złożonych wniosków w powiecie ostrowieckim w poszczególnych miesiącach

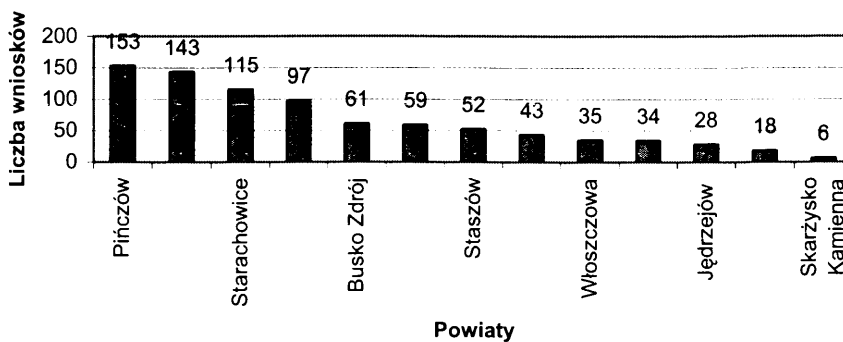
Kwota [Euro] w odniesieniu do ilości złożonych wniosków

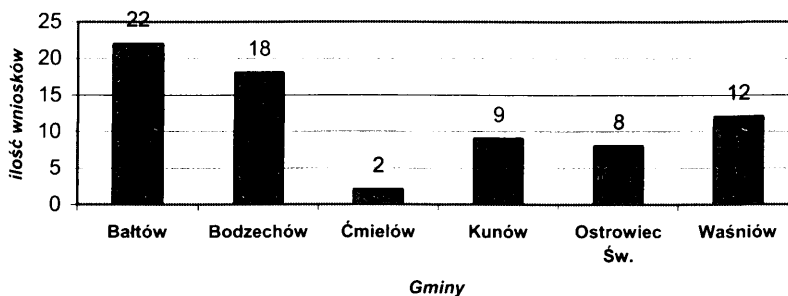

Ilość wniosków, złożonych w powiecie ostrowieckim na tle woj. świętokrzyskiego

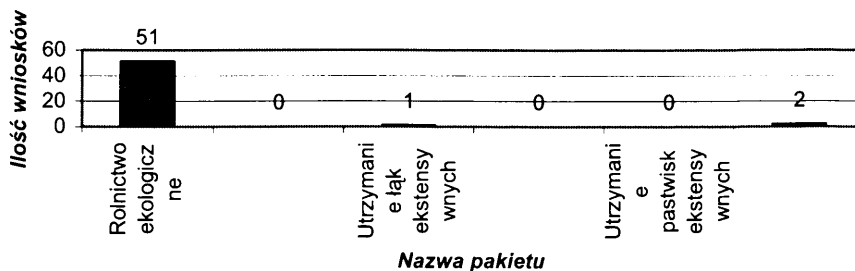
Powiat ostrowiecki na tle województwa świętokrzyskiego

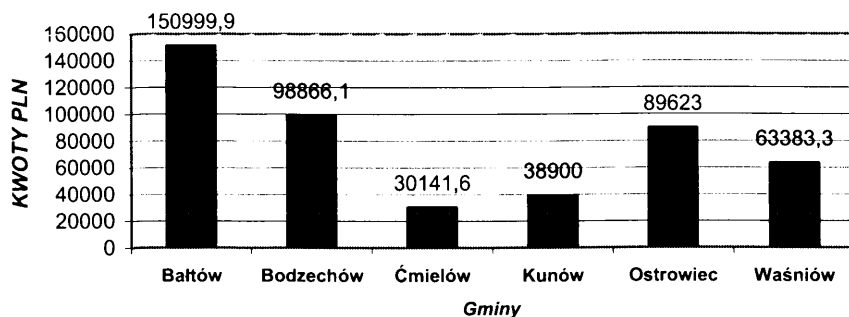
Wnioski złożone z podziałem na gminy

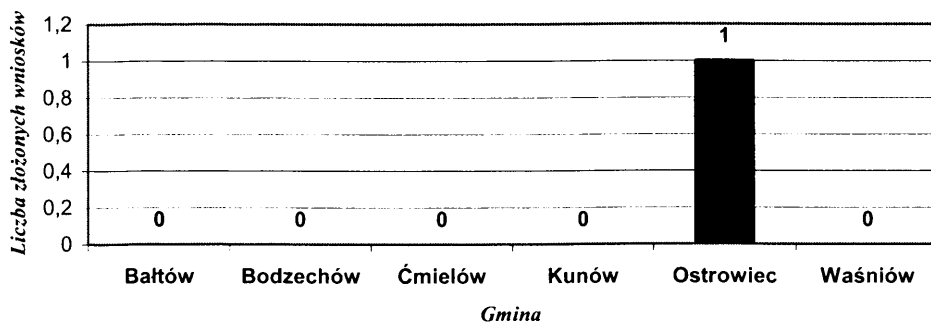
Ilość wniosków ze względu na rodzaj pakietu

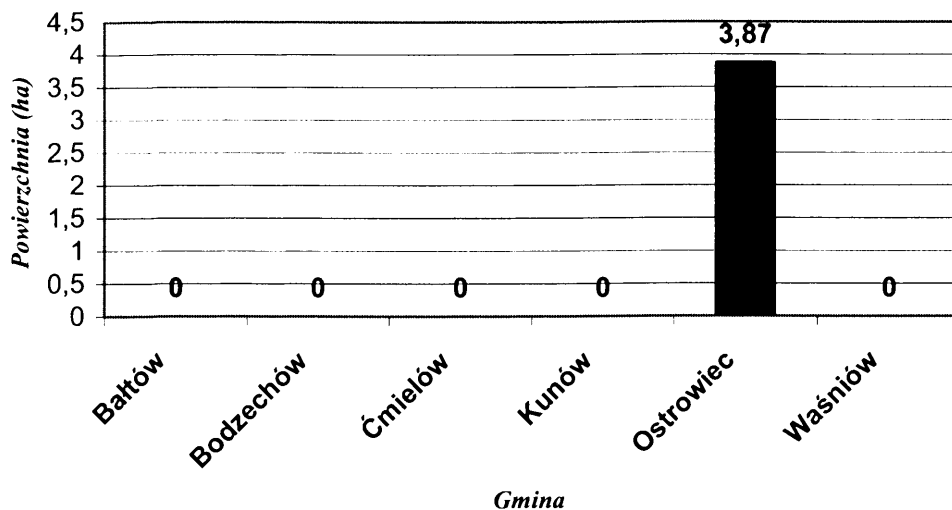
Kwoty złożonych wniosków z podziałem na gminy

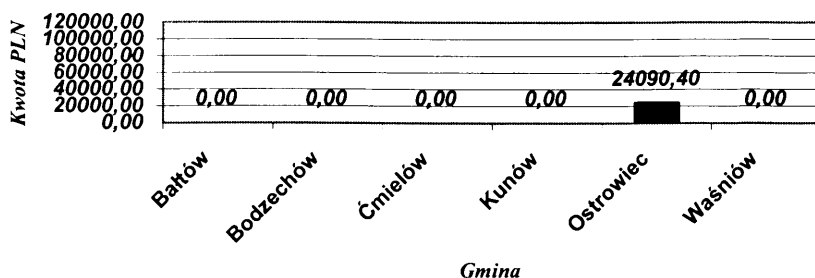
Wnioski złożone z podziałem na gminy.

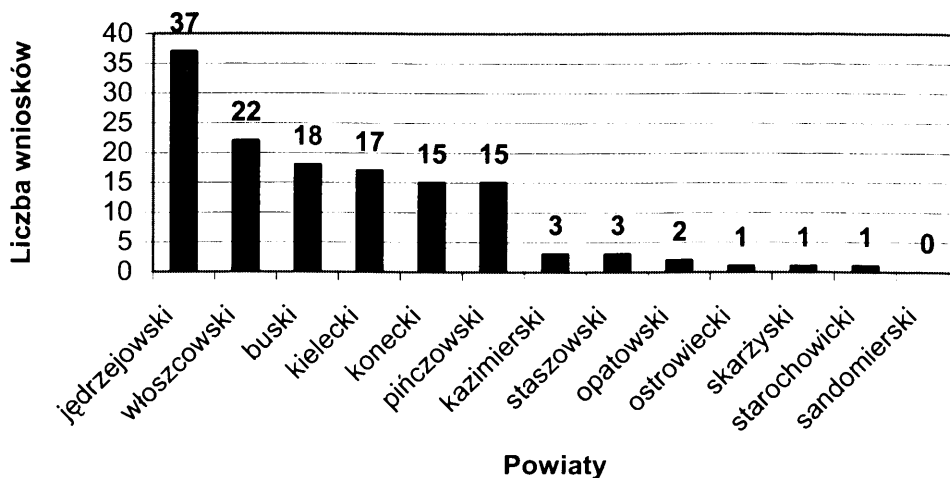
Powierzchnia w hektarach z podziałem na gminy.

Kwota wnioskowanej pomocy z podziałem na gminy.

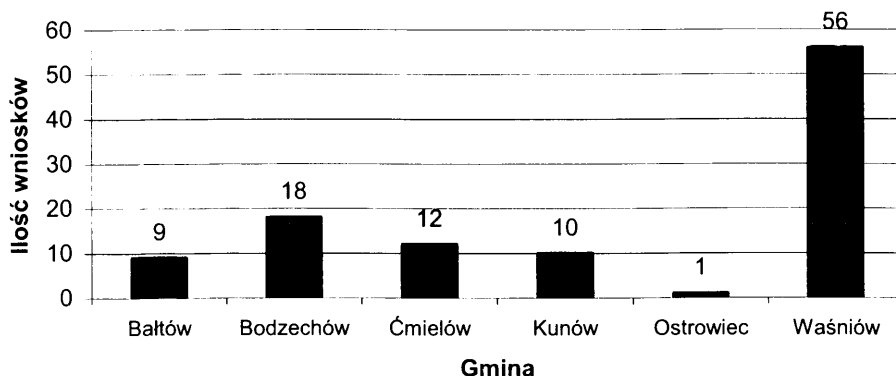
Powiat ostrowiecki na tle województwa świętokrzyskiego

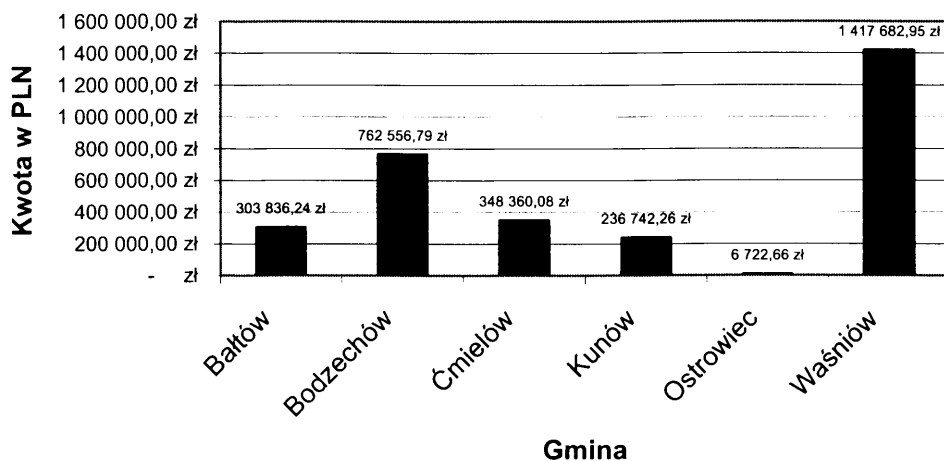
Powiat ostrowiecki na tle Województwa Świętokrzyskiego

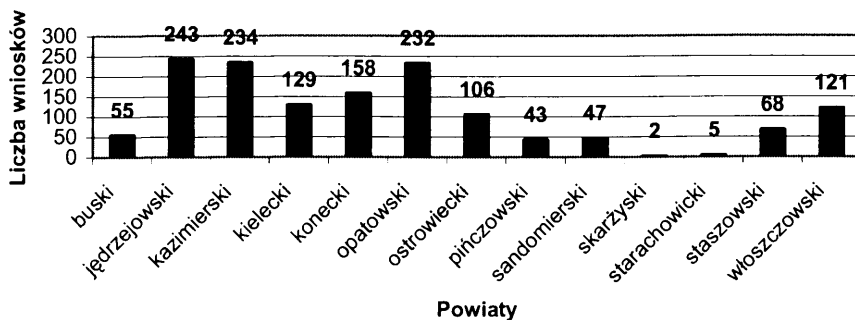
Ilość złożonych wniosków z podziałem na gminy

Kwota wnioskowanej pomocy z podziałem na gminy

Powiat ostrowiecki na tle województwa świętokrzyskiego

Powiat ostrowiecki na tle województwa świętokrzyskiego

LITERATURA:

1. Agencja Restrukturyzacji i modernizacji Rolnictwa – dokonania i zamierzenia, ARiMR, Warszawa 2004.
2. Raport z wyników spisów powszechnych, Województwo Świętokrzyskie – Urząd Statystyczny w Kielcach – Kielce, lipiec 2003 r.

AKTY PRAWNE:

3. Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r., o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych (Dz. U. z 2004 r. nr 6, poz. 40)
4. Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r., o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.(Dz. U. z 2004 r., nr 10, poz. 76)

5. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r., o Agencji Rynku Rolnego organizacji niektórych rynków rolnych. (Dz. U. z 2004 r. nr 42 poz. 386).
6. Ustawa z dnia 29 listopada 200 r., o organizacji rynku owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego (Dz. U. nr 3, poz. 19).
7. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 kwietnia 2004 r., w sprawie minimalnych wymagań utrzymania gruntów rolnych w dobrej kulturze rolnej (Dz. u. z 2004 r., nr 65 poz. 600).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 2004 r., w sprawie rodzajów roślin objętych płatnościami uzupełniającymi (Dz. U. z 2004 r., nr 65 poz. 569).
9. Rozporządzenie rady (WE) nr 2200/96 z 28 października 1996 roku w sprawie wspólnej organizacji rynku owoców i warzyw.
10. Ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r., o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego.
11. Rozporządzenie Komisji nr 1432/2003 z 11 sierpnia 2003 r., w sprawie szczegółowych zasad stosowania Rozporządzenia Rady (WE) nr 2200/96 w sprawie warunków uznawania organizacji producenckich i wstępnego uznawania grup producenckich.
12. Rozporządzenie Rady ministrów z dnia 18 stycznia 2005 r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej objętej planem rozwoju obszarów wiejskich. (Dz. u. z 2005 r., nr 17, poz. 142)
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. z 2004 r., nr 174, poz. 1809 z późn. zm.)
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2004 r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie gospodarstw niskotowarowych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. z 2004 r., nr 286, poz. 2870).

15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na zalesianie gruntów rolnych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich. (Dz. U. z 2004 r., nr 187, poz. 1929, z późn. zm.)
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania objętej planem rozwoju obszarów wiejskich. (Dz. U. z 2004 r., nr 731 poz. 656 i 657, z późn. zm.).